

بهبود کیفیت مراقبت از مادران پرخطر

معاونت درمان - دفتر مامایی

چشم انداز و رسالت اداره سلامت مادران

- **چشم انداز:** تمام مادران، با هر وضعیتی از سلامتی و بیماری، در هر زمانی از بارداری، حین زایمان و پس از زایمان (تا شش هفته) به مراکز ارائه دهنده خدمات در هر کجای نظام شبکه اعم از بخش دولتی یا خصوصی مراجعه و خدمات اثر بخش و کارآمد دریافت کنند. به نحوی که پس از طی این دوره دچار مرگ و عوارض غیر قابل درمان نشده و در صورت ابتلا به هر مشکلی درمان مناسب و موثر دریافت کرده باشند، و گذر از این دوران خاطره ای خوش برای آنها به جا گذاشته باشد.

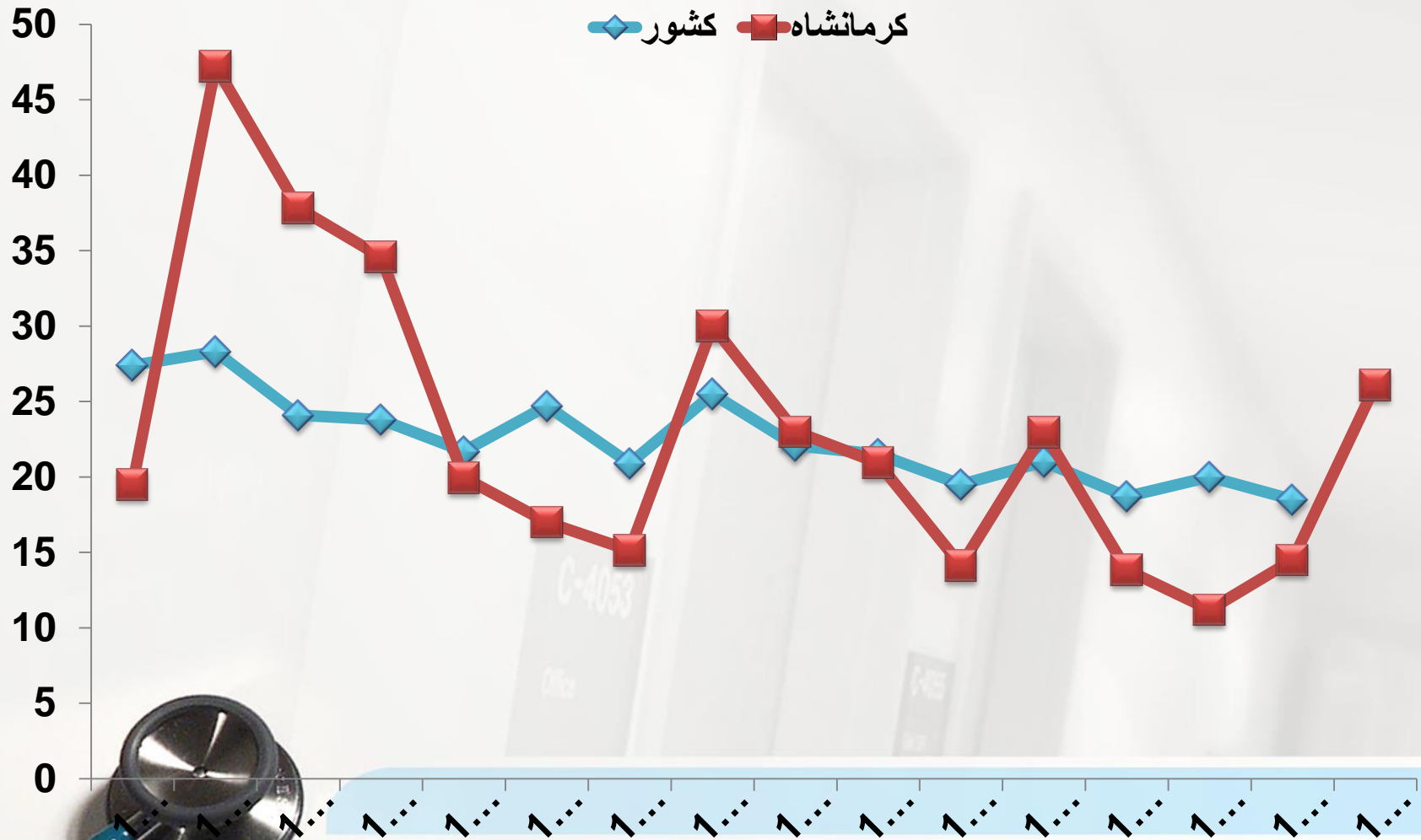
- **رسالت:** این اداره متولی کاهش بار بیماری های ناشی از حاملگی، زایمان و پس از زایمان در مادر (تا ۶ هفته پس از زایمان)، جنین و نوزاد (تا ۶ ساعت اول پس از زایمان) در راستای تعهدات ملی و بین المللی و با توجه به ارزش های سازمانی است.

اهمیت مرگ مادران باردار

- هدف گذاریهای بین المللی و وضعیت دستیابی به اهداف قبل از سال ۲۰۱۵: بر اساس اهداف توسعه هزاره (millennium development goals) که در سال ۲۰۰۰ میلادی مورد تعهد کشورهای جهان قرار گرفت، نسبت مرگ و میر در کشورها تا سال ۲۰۱۵ میلادی باید ۷۵ درصد نسبت به سال ۱۹۹۰ کاهش یابد که خوشبختانه ایران جزء کشورهای موفق در دستیابی به هدف توسعه هزاره از طرف WHO اعلام شده است.

روند کاهش میزان MMR در کشور و استان در ۱۵ سال اخیر

اطلاعات مربوط به تعداد موالید و مرگ مادران دانشگاه در ۵ سال اخیر

۸	مرگ ۹۲	مرگ ۵ ساله	۳۵۰۳۸	ولادت ۱۳۹۲	موالید ۵ ساله
۵	مرگ ۹۳		۳۵۹۱۱	ولادت ۱۳۹۳	
۴	مرگ ۹۴		۳۶۴۵۳	ولادت ۱۳۹۴	
۵	مرگ ۹۵		۳۴۳۷۷	ولادت ۱۳۹۵	
۹	مرگ ۹۶		۳۳۰۳۷	ولادت ۱۳۹۶	
۳۱	جمع مرگ ۵ ساله		۱۷۴۸۱۶	جمع موالید ۵ ساله	

اولویتهای مداخله بهبود سلامت مادران براساس فاکتورهای خطر مرگ مادر

فاکتور خطر	قدرت رابطه بین فاکتور خطر با مرگ مادر
سن بالاتر از ۳۵ سال در مادران	رابطه قوی
سن پرخطر و سابقه بیش از ۴ بارداری	رابطه قوی
عدم تناسب مراقبتهای دوران بارداری	رابطه قوی
سابقه بیش از ۴ بارداری قبلی	رابطه متوسط تا قوی
زایمان در منزل	رابطه متوسط
سزارین	رابطه متوسط
عامل زایمانی مامای سنتی	رابطه ضعیف
سکونت در مناطق روستایی یا سیاری	عدم وجود رابطه یا رابطه ضعیف

اولویتهای مداخله بهبود سلامت مادران براساس علل مرگ مادران در استان

علت مرگ	فراوانی
خونریزی	فراوانی بالا
عفونت	فراوانی متوسط
اکلامپسی	فراوانی متوسط
بیماری قلبی	فراوانی بالا
آمبولی	فراوانی بالا

هدف گذارندهای بین المللی بعد از سال ۲۰۱۵

- براساس اهداف توسعه پایدار (Sustainable D.Gs) و آخرین بیانیه سازمان بهداشت جهانی، مهمترین شاخص برای کاهش عادلانه مرگ مادری بعد از سال ۲۰۱۵ پایان دادن به مرگهای قابل اجتناب مادران است.
- بر همین اساس باید میزان MMR تا سال ۱۴۰۰ به کمتر از ۱۵ در صد هزار تولد زنده برسد.

پایان دادن به مرگهای قابل اجتناب، چگونه؟

- **بهبود کیفیت خدمات** ارائه شده به مادران از مهمترین اقداماتی است که می تواند در پیشگیری از مرگ و میر و عوارض بارداری و رضایتمندی مادران موثر باشد. بدین منظور اقدامات متعددی انجام شده است تا از ناهمسانی خدمات ارائه شده به بیماران کاسته شود.
- هم چنین **برخورد مناسب با خطاهای پزشکی** به عنوان یک اصل مهم مورد توجه قرار گرفته است تا بدین طریق مراقبتهای نامناسب، ضعیف و غیر اثربخش از بین بروند.

پایان دادن به مرگهای قابل اجتناب، چگونه؟

- تقویت مراقبتهای خارج بیمارستانی بخصوص در مقطع پیش از بارداری به منظور کشف بیماریهای زمینه ای و مشاوره با مادر در مورد به تاخیر انداختن بارداری، توجه به مراقبتهای ویژه مربوط به هر بیماری زمینه ای در طی بارداری
- حضور به موقع متخصص بر بالین بیمار و اجتناب از صدور دستورات تلفنی بدون ویزیت بیمار
- استفاده از راهنماهای بالینی برای درمان عوارض بارداری، زایمان و پس از زایمان
- تاکید بر اجرای ده توصیه ملی ارتقاء سلامت مادران

پایان دادن به مرگهای قابل اجتناب، چگونه؟

- ارتقای مهارت متخصصین در درمان فوریت‌های مامایی
- اعزام به موقع بیماران مطابق سطح بندی تعریف شده
- در صورت نیاز، مشاوره با متخصصین دیگر مطابق شیوه نامه استاد معین
- کاهش مداخلات و سزارین‌های بی مورد از طریق ترویج زایمان طبیعی و ده اقدام بیمارستان‌های دوستدار مادر
- استاندارد کردن فضای فیزیکی و نیروی انسانی
- نظارت مستمر بر نحوه ارائه مراقبت‌ها توسط کارکنان (مطابق مجموعه استاندارد اعتبار بخشی بیمارستان در ایران)

